

Grundskolans läroplan och ämnen

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande 81 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden år 2003.

Motionsyrkandena avser frågor om bl.a. skolans uppgift, skolans värdegrund, inriktning på undervisningen samt timplanen. Ett flertal yrkanden avser läroplans- och ämnesfrågor. Dessutom behandlas yrkanden rörande kultur och musik i skolan, fysisk aktivitet och hälsa samt undervisning i ämnet sex och samlevnad.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till de förslag som lagts fram av Skollagskommittén och bereds inom Regeringskansliet.

I betänkandet finns reservationer på olika punkter från Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet samt Miljöpartiet de gröna. Därtill finns ett särskilt yttrande från Miljöpartiet de gröna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	8
Skolans uppgift.....	8
Skolans värdegrund	9
Övergripande frågor om grundskolan i övrigt	11
Avskaffande av timplanen	13
Modersmålsundervisning.....	14
Idrott och hälsa	15
Sex- och samlevnadsundervisning.....	19
Vissa särskilda ämnen	20
Kultur och musik	22
Övriga frågor	24
Reservationer.....	25
1. Skolans uppgift (punkt 1) – m	25
2. Skolans uppgift (punkt 1) – fp.....	25
3. Skolans värdegrund (punkt 2) – kd.....	26
4. Skolans värdegrund (punkt 2) – v.....	26
5. Obligatoriska och frivilliga ämnen i grundskolan (punkt 3) – m.....	27
6. Särskild och allmän kurs (punkt 4) – fp.....	28
7. Praktiska och teoretiska ämnen (punkt 5) – kd.....	28
8. Svenska för elever med utländsk bakgrund (punkt 6) – fp, c.....	29
9. Undervisning i minoritetsfrågor (punkt 7) – fp.....	29
10. Avskaffande av timplanen (punkt 9) – m, fp, c	30
11. Modersmålsundervisning (punkt 10) – fp.....	30
12. Modersmålsundervisning (punkt 10) – kd.....	31
13. Undervisning i och på minoritetsspråk (punkt 11) – fp	31
14. Fysisk aktivitet och hälsa (punkt 12) – m, fp, kd, c	32
15. Fysisk aktivitet och hälsa (punkt 12) – v	32
16. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – m.....	33
17. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – fp.....	33
18. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – mp.....	34
19. Historia (punkt 17) – fp, kd	35
20. Mediekunskap (punkt 18) – kd.....	35
21. Religionskunskap (punkt 19) – kd.....	36
22. Kultur i skolan (punkt 21) – kd.....	36
23. Kultur i skolan (punkt 21) – c.....	37
24. Elevens fria val (punkt 23) – kd	37
Särskilt yttrande.....	38
Avskaffande av timplanen (punkt 9) – mp	38
Bilaga: Förteckning över behandlade förslag	39

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Skolans uppgift

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub276 yrkandena 7 och 17,
2003/04:Ub368 yrkande 2 och
2003/04:Ub388 yrkande 1.

Reservation 1 (m)

Reservation 2 (fp)

2. Skolans värdegrund

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub282 yrkande 2,
2003/04:Ub321 yrkande 3,
2003/04:Ub325,
2003/04:Ub439 yrkande 1,
2003/04:Ub483 och
2003/04:Ub500.

Reservation 3 (kd)

Reservation 4 (v)

3. Obligatoriska och frivilliga ämnen i grundskolan

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub276 yrkandena 21 och 22.

Reservation 5 (m)

4. Särskild och allmän kurs

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub388 yrkande 6.

Reservation 6 (fp)

5. Praktiska och teoretiska ämnen

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub372,
2003/04:Ub439 yrkandena 11 och 34 samt
2003/04:Kr231 yrkande 2.

Reservation 7 (kd)

6. Svenska för elever med utländsk bakgrund

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub392 yrkande 20.

Reservation 8 (fp, c)

7. Undervisning i minoritetsfrågor

Riksdagen avslår motion
2003/04:K417 yrkande 4.

Reservation 9 (fp)

8. Hållbar utveckling i skolan

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub392 yrkande 29.

9. Avskaffande av timplanen

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub271 yrkande 26,
2003/04:Ub388 yrkande 13 och
2003/04:Ub392 yrkande 6.

Reservation 10 (m, fp, c)

10. Modersmålsundervisning

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub316,
2003/04:Sf326 yrkande 24 och
2003/04:Sf402 yrkandena 3 och 4.

Reservation 11 (fp)

Reservation 12 (kd)

11. Undervisning i och på minoritetsspråk

Riksdagen avslår motion
2003/04:K417 yrkande 5.

Reservation 13 (fp)

12. Fysisk aktivitet och hälsa

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub271 yrkande 37,
2003/04:Ub292 yrkande 5,
2003/04:Ub412,
2003/04:Ub429,
2003/04:Ub439 yrkande 12,
2003/04:Ub466,
2003/04:Ub480,
2003/04:Kr282 yrkande 2 och
2003/04:Kr285 yrkande 6.

Reservation 14 (m, fp, kd, c)

Reservation 15 (v)

13. Antalet idrottstimmar

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub201,
2003/04:Ub208,
2003/04:Ub287,
2003/04:Ub314,
2003/04:Ub450,
2003/04:Ub459 och
2003/04:Sk309 yrkande 2.

14. Simundervisning

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub358,
2003/04:Ub411 yrkandena 1 och 2,
2003/04:Ub432 och
2003/04:Ub435.

15. Sex- och samlevnadsundervisning

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub368 yrkande 6,
2003/04:Ub428 yrkandena 4 och 5,
2003/04:Ub437 yrkandena 4 och 5,
2003/04:Ub458 yrkande 2,
2003/04:K418 yrkande 27 och
2003/04:So568 yrkande 16.

Reservation 16 (m)

Reservation 17 (fp)

Reservation 18 (mp)

16. Hemkunskapsundervisning

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub401,
2003/04:Ub505 och
2003/04:L353 yrkande 2.

17. Historia

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub255 yrkande 3,
2003/04:Ub277 yrkandena 1 och 2,
2003/04:Ub386 yrkande 1,
2003/04:Ub418 yrkande 1 och
2003/04:Ub439 yrkande 14.

Reservation 19 (fp, kd)

18. Mediekunskap

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub517 yrkande 2.

Reservation 20 (kd)

19. Religionskunskap

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub439 yrkandena 2 och 15.

Reservation 21 (kd)

20. Retorik

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub308.

21. Kultur i skolan

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub439 yrkande 13 och
2003/04:Kr284 yrkande 1.

Reservation 22 (kd)

Reservation 23 (c)

22. Musik- och kulturskolor

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub303 yrkandena 1–4 och
2003/04:Ub317.

23. Elevens fria val

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub439 yrkande 30.

Reservation 24 (kd)

24. Kunskap om Kooperation

Riksdagen avslår motion
2003/04:Ub446.

25. Utbildningsinsatser inom IT-området

Riksdagen avslår motionerna
2003/04:Ub447 och
2003/04:T474 yrkande 6.

Stockholm den 1 april 2004

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Ulf Nilsson (fp), Inger Lundberg (s), Sten Tolgfors (m), Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Inger Davidson (kd), Nils-Erik Söderqvist (s), Anna Ibrisagic (m), Louise Malmström (s), Ana Maria Narti (fp), Tobias Billström (m), Mikael Damberg (s), Mikaela Valtersson (mp), Christer Adelsbo (s), Lennart Gustavsson (v) och Håkan Larsson (c).

Utskottets överväganden

Skolans uppgift

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande skolans uppgift att förmedla kunskaper, skolans uppgift att ge eleverna möjlighet att nå de nationella kunskapsmålen, skolans uppgift att förmedla kunskap och goda värden samt att skolan bör prioritera baskunskaper.

Jämför *reservationerna 1 (m)* och *2 (fp)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

Moderata samlingspartiet och Folkpartiet tar i sina motioner upp frågan om **skolans huvuduppgift**. I Moderaternas motion 2003/04:Ub276 yrkande 7 anfördes att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskaper. Ett stort antal mål i skolan riskerar att skymma det som bör vara skolans mest angelägna uppgift, nämligen att förmedla kunskap. I samma motions yrkande 17 begärs att regeringen lägger fram förslag om nationella kunskapsmål. Skolans viktigaste uppgift är att ge eleverna möjlighet att nå de uppsatta kunskapsmålen. Alla skall få grundläggande färdigheter i t.ex. svenska, matematik och engelska. Därför behöver kvaliteten i undervisningen säkerställas bl.a. genom att nationella kunskapsmål sätts upp. I motion 2003/04:Ub368 yrkande 2 skriver Moderaterna att skolans uppgift är att förmedla kunskap och goda värden. Skolans uppgift, menar man, är att ge möjlighet till alla elever att klara kunskapsmålen. I motion 2003/04:Ub388 yrkande 1 framhåller Folkpartiet att grundskolan skall prioritera baskunskaperna läsning, skrivning och räkning. Detta är förmågor som behövs för att kunna ta till sig undervisningen i andra ämnen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Genom skollagen (SFS 1985:1100) och läroplanerna anger regeringen och riksdagen de grundläggande värden som skall prägla skolans verksamhet samt de mål och riktlinjer som skall gälla. Målen för skolans utbildning för barn och ungdom anges i 1 kap. 2 § skollagen (1985:1100) på följande sätt: "Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar." Motsvarande skrivning i Skollagskommitténs förslag till ny skollag lyder: "Utbildningen syftar till att ge kunskaper och färdigheter samt att främja en allsidig personlig utveckling och en livslång lust att lära. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och ungdomars harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar" (SOU 2002:121 s. 34). Regeringen har aviserat en proposition om ny skollag under nästa riksmöte.

Vid sidan av skollagens och läroplanernas föreskrifter för skolans verksamhet finns kursplaner. I kursplanerna för grundskolan anges vilka kunskaper som alla elever skall ha uppnått efter sitt femte respektive nionde skolår. Dessa bindande föreskrifter uttrycker de krav staten ställer på utbildningen i olika ämnen. Nationella kunskapsmål finns alltså i dag.

Regeringen pekar i sin utvecklingsplan, *Utbildning för kunskap och jämlikhet* (skr. 2001/02:188), bl.a. på vikten av goda kunskaper i matematik och framför ambitionen att svenska elevers resultat vid internationella jämförelser bör vara ledande. Regeringen har därefter tillsatt en matematikdelegation med uppgift att stärka matematikämnet och matematikundervisningen i hela utbildningssystemet, från förskola till högskola (dir. 2003:8). Arbetet inleddes under år 2003 och skall redovisas för regeringen senast den 28 maj 2004. I utvecklingsplanen har också ämnet svenska aktualiserats.

Utskottet anser att gällande regelverk väl tillgodoser motionsyrkandenas intentioner.

Skolans värdegrund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande skolans värdegrund, ändringar i läroplanens första kapitel avseende värdegrunden, utvärdering av läroplanens värdegrund, m.m.

Jämför *reservationerna 3 (kd)* och *4 (v)*.

Gällande bestämmelser

I 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) anges inledningsvis skolans värdegrund och uppdrag. I det första avsnittet Grundläggande värden anges bl.a. följande:

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.

Formuleringen är delvis annorlunda i 1998 års läroplan för förskolan (Lpfö 98). I första avsnittet Grundläggande värden anges bl.a. följande:

En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen.

Motioner och utskottets ställningstagande

Ett flertal yrkanden behandlar frågor rörande **skolans värdegrund**.

Kristdemokraterna framför i sin motion 2003/04:Ub439 yrkande 1 att läroplanen för förskolan bör innehålla samma formuleringar rörande värdegrunden som de andra läroplanerna. Det är anmärkningsvärt att förskola och grundskola har olika etiska värdegrund som bas för sina respektive verksamheter. I motion 2003/04:Ub325 (fp) anför motionären att det är tillräckligt att värdegrunden redovisas med utgångspunkt i demokratin som förhållningssätt. Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) skulle här tjäna som förebild för formuleringarna i läroplanen för grundskolan. Skolans värdegrund bör inte förknippas med en viss religion. Även Vänsterpartiet förespråkar i motion 2003/04:Ub282 yrkande 2 en förändring av läroplanernas (Lpo 94 och Lpf 94) första kapitel. Det är dags att samordna läroplanernas skrivning om värdegrund, menar motionärerna och föreslår en alternativ formulering som framhåller individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. I motion 2003/04:Ub321 (kd) yrkande 3 anføres att en utvärdering av implementeringen av läroplanens (Lpo 94) värdegrund i skolans vardag bör genomföras i syfte att se vad som kan göras för att förstärka skolans värdeöverförande funktion.

Värdegrundsfrågan behandlas också i motion 2003/04:Ub500 (s). Barn måste få möjlighet att redan i skolan lära sig att hantera konflikter på ett fredligt sätt så att de redan där får lära sig att arbeta i en miljö av icke-våld och fred. Värdegrundsfrågorna bör därför klargöras och stärkas i skolans arbete samt vara obligatoriska. I motion 2003/04:Ub483 (s) anføres att skolan har ett ansvar för att förmedla kunskaper till eleverna om värdet av demokrati och om vikten av att använda sina demokratiska rättigheter. Motionärerna framhåller att demokrati och inflytande måste vara en naturlig del i skolans arbete redan från första skolåret.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Skolans värdegrund formuleras i läroplanerna och anger de grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på – människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta – och som skolan skall förmedla och förankra hos eleverna. Enligt läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) respektive för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) görs detta i överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism, genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Läroplanerna visar tydligt att de grundläggande principerna om alla människors lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder skall genomsyra verksamheten i samtliga skolformer.

Yrkanden om att stryka den aktuella hänvisningen i Lpo 94 respektive Lpf 94 har tidigare behandlats och avstyrkts av utskottet (jfr bet. 2002/03:UbU11) med hänvisning till vad utskottet anförde vid behandlingen av rege-

ringens förslag till läroplan för det obligatoriska skolväsendet, nämligen att kristendomen har en särställning som grund för förståelse för svensk och västerländsk kultur och samhällsutveckling (bet. 1993/94:UbU1 s. 25). Enligt utskottet förelåg det ingen motsättning mellan att vara öppen för och se möjligheterna i ett mångkulturellt samhälle och samtidigt värna om och få en fast förankring i det egna kulturarvet. Utskottet har inte ändrat mening i denna fråga.

Utskottet har tidigare (bet. 2001/02:UbU10) behandlat motionsyrkanden rörande bristen på hänvisning till kristen tradition och västerländsk humanism i läroplanen för förskolan (Lpfö 98). I betänkandet om införandet av en läroplan för förskolan konstaterade utskottet att Barnomsorgs- och skolakommittén i sina formuleringar av värdegrunden för förskolan inte tog upp någon hänvisning till den etik som förvaltats av kristen tradition. Detta hade inte mött några invändningar under remissbehandlingen av kommitténs förslag.

Regeringen tog i 1999 års utvecklingsplan (skr. 1998/99:121) initiativ till ett brett arbete med skolans värdegrund. År 1999 etablerades som ett värdegrundsår. Ett skolformsövergripande värdegrundsprojekt genomfördes inom Utbildningsdepartementet, och regeringen gav Skolverket ett uppdrag om värdegrunden. Båda insatserna resulterade i skrifter till stöd för skolornas arbete med värdegrundsfrågorna. Ett omfattande arbete med att föra ut värdegrundsfrågorna i förskolans och skolans verksamhet pågår fortfarande. Det kan också noteras att regeringen under perioden 2001–2003 ekonomiskt har stöttat två värdegrundscentrum vid Göteborgs respektive Umeå universitet med uppgift att förmedla, förankra och gestalta värdegrunden. Skolansvarsutredningen kommer vidare, under våren 2004, att lämna förslag till en lagstiftning som främjar lika rättigheter och motverkar diskriminering inom skolväsendet (dir. 2003:114). Här erinras också om det beredningsarbete som nu pågår med anledning av Skollagskommitténs förslag.

Övergripande frågor om grundskolan i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden avseende obligatoriska och frivilliga ämnen i grundskolan, särskild och allmän kurs, praktiska och teoretiska ämnen, svenska för elever med utländsk bakgrund, undervisning i minoritetsfrågor samt hållbar utveckling i skolan. Jämför *reservationerna 5 (m), 6 (fp), 7 (kd), 8 (fp, c) och 9 (fp)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

Moderaterna begär i motion 2003/04:Ub276 yrkande 21 att regeringen lägger fram förslag om **avvägningen mellan obligatoriska och frivilliga ämnen** samt förslag som betonar vikten av en bred allmänbildning i skolan. I samma motions yrkande 22 förespråkar Moderaterna en frivilligt vald inriktning av

utbildningen redan i grundskolan. Alla elever bör få möjlighet att tidigt odla sina specialintressen.

Folkpartiet framhåller i motion 2003/04:Ub388 yrkande 6 att den enskilda eleven har rätt att läsa i en takt som passar hans eller hennes individuella förutsättningar. Basämnena bör därför delas in i *allmän och särskild kurs*.

I motion 2003/04:Ub439 yrkande 11 understryker Kristdemokraterna vikten av att undervisningen i praktiska ämnen får en mer framskjuten plats i skolan. Fördelningen mellan *praktisk-estetiska och teoretiska ämnen* i skolan bör förändras. De praktisk-estetiska ämnena som hemkunskap, slöjd, musik, bild och idrott är en viktig del av den motoriska, den musikaliska och den rumsliga intelligensen samt den sociala förmågan att förstå sig själv. Kristdemokraterna anser vidare att det krävs en kvalitetsgranskning av ämnen som läses i block och att åtgärder bör sättas in om det visar sig att vissa ämnen därvid hamnar i strykclass (yrkande 34). I motion 2003/04:Kr231 (kd) framhålls att hantverket och den praktiska kunskapen bör uppmärksammas inom den svenska skolan. Skolan bör se till varje individs förutsättningar och behov, och de praktiska kunskaperna, handens kunskap, bör uppvärderas. Ett lärlingssystem i gymnasieskolan och möjlighet till vidare studier vid en yrkes-högskola bör införas, menar motionärerna. I motion 2003/04:Ub372 (s) understryker motionären att både fysisk aktivitet och kreativt skapande med händerna är friskvård för hjärnan och båda dessa inslag bör bli en naturlig del av elevens skolgång.

I motion 2003/04:Ub392 yrkande 20 framhåller Centerpartiet vikten av att *elever med utländsk bakgrund skall kunna prioritera svenska* och att undervisning i andra ämnen därför skall kunna skjutas upp. Elever med utländsk bakgrund måste på detta sätt ges bättre förutsättningar att nå goda studieresultat.

Folkpartiet anför i motion 2003/04:K417 yrkande 4 att skolan har en viktig roll att spela för att öka *kunskapen om de nationella minoriteternas situation* och motverka fördomar. En översyn bör göras av hur frågor kring minoriteter och minoritetsspråk uppmärksammas i grundskolan och gymnasieskolan för att bidra till kunskapsförmedling och metodutveckling kring dessa frågor.

Centerpartiet anför i motion 2003/04:Ub392 yrkande 29 att *hållbar utveckling* bör integreras i samtliga ämnen i grundskolan. Det behövs åtgärder för att utforma skolan med hänsyn till de förändrade krav som utbildning för hållbar utveckling ställer. Utomhuspedagogiken är i detta hänseende en viktig del av skolundervisningen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

Utskottet har tidigare betonat (bet. 2001/02:UbU10) vikten av att skolan, i enlighet med gällande föreskrifter, arbetar på ett sådant sätt att varje elevs resultat och skolsituation ständigt följs upp. Utskottet påpekade också att målstyrningen innebär att det skall finnas möjligheter till en flexibel lösning av pedagogiska insatser för enskilda elever och för grupper av elever. Enligt Lpo 94 är skapande arbete och lek väsentliga delar i det aktiva lärandet. Där

sägs också att de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna skall uppmärksammas.

Vid FN:s toppmöte om hållbar utveckling, som hölls i Johannesburg i september 2002, underströks utbildning som en avgörande faktor för att nå hållbar utveckling. Den svenska regeringen åtog sig därvid att inbjuda till en internationell konferens om utbildning för hållbar utveckling. Konferensen kommer att ha formen av ett internationellt rådslag med ca 350 deltagare från hela världen och skall äga rum i Göteborg i maj detta år. Den kommitté som planerar konferensen har också i uppgift att ge förslag på olika åtgärder som kan stimulera utbildningssystemet, från förskolan till högskolan, samt folkbildningen att låta perspektivet hållbar utveckling genomsyra verksamheten.

Avskaffande av timplanen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om att avskaffa den nationella timplanen.

Jämför *reservation 10 (m, fp, c)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

I tre motioner anförs att timplanen bör avskaffas. Folkpartiet skriver i motion 2003/04:Ub388 yrkande 13 att ett principbeslut om avskaffande av timplanen kan tas snarast. Det är resultatet som en elev uppnår som är viktigast, inte antalet timmar som läggs på varje ämne i skolan. Med en utvecklad målstyrning och flera återkommande och utförliga utvärderingar av elevernas kunskapsresultat behövs inte timplanen, enligt motionen. Även Centerpartiet menar i sin motion 2003/04:Ub392 yrkande 6 att ett principbeslut bör tas i frågan. Genom att avskaffa timplanen går det lättare att låta elevens måluppfyllelse stå i fokus. Skolan kan då skapa den tid som behövs för att eleverna skall kunna nå kunskapsmålen. Även Miljöpartiet anför i motion 2003/04:Ub271 yrkande 26 att den nationella timplanen bör avskaffas. Därmed kan ett mer flexibelt pedagogiskt arbete i skolan främjas och tidspressen mellan lektioner, idrott och lunch kan minska. I motionen framhålls att det totala antalet timmar bör kvarstå.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Liknande yrkanden har behandlats vid förra riksmötet (bet. 2002/03:UbU11 s. 37). Även nu anser utskottet att det är viktigt att den femåriga försöksverksamheten med avskaffad timplan, som inleddes hösten år 2000 och som omfattar ca 900 skolor i 79 kommuner, genomförs och att en utvärdering av denna försöksverksamhet sker innan ett eventuellt beslut fattas om avskaffande av timplanen. Försöksverksamheten regleras av *Förordning om försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan* (SFS 1999:903). Timplanedelegationen (dir. 1999:90) har som uppgift att leda, stödja och utvärdera försöket. Timplanedelegationen lämnade för ett par dagar sedan ett

delbetänkande *Utan timplan – med målen i sikte* (SOU 2004:35). De hittillsvarande erfarenheterna av försöksverksamheten är positiva.

Modersmålsundervisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om utökad eller förändrad modersmålsundervisning samt en översyn av modersmålsundervisningen.

Jämför *reservationerna 11 (fp), 12 (kd) och 13 (fp)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

I motion 2003/04:Ub316 (s) anfördes att det krävs en genomgripande modersmålsreform. I motionen föreslås en översyn av de samlade regelverken samt villkoren för dagens **modersmålsundervisning**. Folkpartiet skriver i sin motion 2003/04:Sf326 yrkande 24 att modersmålsundervisning skall erbjudas i den omfattning som nu sker, men att formerna för undervisningen måste ses över. I motionen framhålls att de elever som bäst behöver den ordinarie skolundervisningen går miste om den på grund av modersmålsundervisningen. Kristdemokraterna föreslår i motion 2003/04:Sf402 yrkande 3 att eleverna skall ha rätt till modersmålsundervisning under hela skoltiden och att kommunen har en skyldighet att erbjuda sådan undervisning om det finns minst tre elever som är berättigade till undervisning. I samma motions yrkande 4 föreslås en rätt för elever till stödundervisning samt ämnesundervisning på modersmålet. Motionären framhåller att elever med bristande kunskap i svenska ofta behöver stöd i andra skolämnen på sitt modersmål för att kunna följa med i undervisningen, men att undervisning på och i modersmål fyller helt olika syften.

I motion 2003/04:K417 yrkande 5 framhåller Folkpartiet att det är viktigt att förbättra **undervisningen i och på minoritetsspråken**. Arbetet med utveckling av läromedel och utarbetande av ordbaser och lexikon bör utvecklas. I motionen framhålls också att stödet till språkvårdsorganen för minoritetsspråk bör förstärkas och att särskilda insatser bör göras för utbildning av lärare i minoritetsspråken som ämne.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Bestämmelserna om modersmålsundervisning finns i 2 kap. 9–14 §§ grundskoleförordningen. I 9 § stadgas att om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, skall eleven få undervisning i detta språk som ett ämne, om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning. I andra stycket anges att en samisk, tornedalsfinsk eller romsk elev skall erbjudas modersmålsundervisning även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Enligt 2 kap. 13 § grundskoleförordningen är en kommun skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om det finns en lämplig lärare. En kommun är skyldig att anordna sådan undervisning om minst fem elever önskar undervisning i språket. När det gäller samiska, tornedalsfinska eller romska elever är kommunen skyldig att anordna modersmålsundervisning även om antalet elever är mindre än fem. Undervisning i dessa språk, som är nationella minoritetsspråk, skall alltså anordnas även om de inte utgör elevens dagliga umgängesspråk. Förskolan skall, enligt Lpfö 98, bidra till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Utskottet anser liksom tidigare (jfr bet. 2002/03:UbU11) att det inte finns anledning att föreslå några förändringar i regelverket vad avser modersmålsundervisning i grundskolan. Som utskottet tidigare påpekat är modersmålsundervisningen en viktig rättighet för elever som har ett annat modersmål än svenska. Även de nationella minoritetsspråkens särställning är väl motiverad. Det ligger ett värde i att modersmålsundervisningen integreras med den övriga verksamheten i skolan och ses som en del av skolans språkprogram. Utskottet vill också understryka att det är viktigt att modersmållärarna integreras i skolans arbetsgemenskap.

Skolverket redovisade i maj 2002 ett uppdrag angående organisation och omfattning av modersmålsundervisning och studiehandledning. Skolverket lämnade förslag till förändringar av verksamheten, bl.a. att en elev skulle kunna få undervisning i andra ämnen på sitt modersmål. Frågan om modersmålsstöd i förskoleklass har behandlats av Skollagskommittén som lämnade sitt betänkande *Skollag för kvalitet och likvärdighet* (SOU 2002:121) i december 2002. Skollagskommitténs förslag bereds för närvarande inom Utbildningsdepartementet.

Idrott och hälsa

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande fysisk aktivitet i skolan, idrott och hälsa samt simundervisning.

Jämför *reservationerna 14 (m, kd, fp, c)* och *15 (v)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

Ett flertal motionsyrkanden behandlar **fysisk aktivitet** och idrott i skolan. Kristdemokraterna pekar i motion 2003/04:Ub439 yrkande 12 på idrottens betydelse för barns välbefinnande och anför att visionen att varje elev skall få röra sig 30 minuter per dag skall konkretiseras. Centerpartiet efterfrågar i motion 2003/04:Kr285 yrkande 6 ett handlingsprogram för att stimulera skolornas arbete för att eleverna skall bli mer aktiva. I motionen framhålls att förebyggande hälsovård i form av goda kostvanor och regelbunden fysisk aktivitet är av stor betydelse för ett bra resultat av skolarbetet. I motion

2003/04:Ub271 yrkande 37 framhåller Miljöpartiet de gröna att fysisk aktivitet under skoldagen är viktigt och att det måste finnas utrymme för mer idrott och rörelse i skolan. Moderaterna poängterar i motion 2003/04:Kr282 yrkande 2 idrottens betydelse i skolan och skriver att syftet med idrottsundervisningen i skolan måste vara att ge elever tillfälle till nödvändig fysisk aktivitet och möjlighet att pröva på ett brett spektrum av olika idrotter samt inspirera till ett fortsatt eget idrottande. I motion 2003/04:Ub429 (mp) framhålls att det måste skapas mer tid och plats i skolan för alla elever att varje dag kunna ha ett pass med rörelse.

I motion 2003/04:Ub412 (s) anförs att motion och kunskap om mat bör få större utrymme på skolschemat. Regeringen bör, enligt motionären, tydligare betona betydelsen av idrott och kostkunskap i skolan. Även i motion 2003/04:Ub480 (s) anförs att fysiska aktiviteter och matens betydelse bör få ökat utrymme i för- och grundskolan. I motion 2003/04:Ub466 (s) framhålls att det är angeläget att öka de fysiska aktiviteterna i skolan och förbättra undervisningen i kostlära. Det är angeläget att från statens sida tydligt markera vikten av kombinationen kost och motion i syfte att förebygga sjukdomar och andra problem senare i livet.

Vänsterpartiet pekar i motion 2003/04:Ub292 yrkande 5 på vikten av att gå i en skola nära bostaden. En av fördelarna med närhetsprincipen är att barn och unga på ett okomplicerat sätt kan få daglig motion genom naturlig fysisk aktivitet.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att uppmärksamma barns och ungdomars hälsomässiga utveckling. Såväl föräldrarna som skolan har en viktig roll som främjare av fysisk aktivitet och sunda matvanor hos barnen. Detta är en viktig uppgift för skolan. Skolans ansvar att erbjuda daglig och regelbunden fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen har förts in i Lpo 94 och en liknande formulering har förts in i Lpf 94. Varje skola skall, utifrån sina lokala förutsättningar, hitta former för att dessa mål skall uppnås.

Regeringen har uttalat som sin ambition att alla barn skall ha fysisk aktivitet som omfattar minst 30 minuter varje dag inom ramen för skoldagen (prop. 2003/04:1 utg.omr. 16 s. 81). Skolan är en naturlig mötesplats för alla barn och bildar därmed en naturlig plattform för samverkan mellan lärare och idrottsledare i arbetet med att fånga upp barn för fysisk aktivitet, skriver regeringen. Under budgetåret 2003 har regeringen inlett flera samordnade insatser för att stimulera till lokal utveckling avseende fysisk aktivitet hos barn och unga.

Regeringen har, i detta syfte, inrättat ett nationellt centrum för främjande av fysisk aktivitet hos barn och ungdom vid Örebro universitet. Centrumet skall stödja skolor i deras arbete att stimulera till ökad fysisk aktivitet och till andra hälsofrämjande åtgärder. Verksamheten påbörjades under hösten 2003. Idrottsrörelsen har därtill utlovats sammanlagt en miljard kronor under mandatperioden från överskott i AB Svenska Spel under förutsättning att idrotts-

rörelsen tar på sig att bl.a. intensifiera samarbetet med skolorna. Idrottsrörelsen skall återkomma till regeringen med ett förslag till handlingsplan. Vidare har Sveriges riksidsrottsförbund av regeringen utsetts till nationellt samordningsorgan för Europeiska året för utbildning genom idrott 2004. Detta uppdrag skall bedrivas i nära samarbete med Myndigheten för skolutveckling, och uppdraget skall redovisas senast den 1 maj 2005. Utskottet framhåller att fysisk aktivitet under skoldagen är viktig. Det måste finnas tid och plats för olika slags fysiska aktiviteter i varje skola varje dag för alla elever.

I kursplanen för ämnet idrott och hälsa sägs bl.a. att eleverna i slutet av nionde skolåret skall förstå sambandet mellan mat, motion och hälsa. Ämnet syftar till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala förmåga samt ge kunskaper om den egna livsstilens betydelse för hälsan.

Flera motionsyrkanden behandlar frågan om att utöka *antalet undervisningstimmar i ämnet idrott och hälsa*. Motion 2003/04:Ub201 (m) framhåller vikten av en ökning av ämnet idrott på schemat. I motion 2003/04:Ub208 (m) pekas på sambandet mellan brist på fysisk aktivitet och ohälsa. Motionärerna skriver att skolan genom sitt obligatorium oftast är den enda möjligheten att aktivera elever som står utanför idrotten. Motion 2003/04:Ub287 (m) understryker att för en allt större grupp av barn och ungdomar är skolans idrottsundervisning deras enda form av fysisk aktivitet. Skolans idrottstimmar måste alltså bli fler och de måste upplevas som meningsfulla. I motion 2003/04:Ub459 (c) anförs också att antalet lektioner i ämnet idrott och hälsa bör utökas. Motionärerna anser vidare att skolidrotten skulle kunna vara en räddning för alla dem som rör sig för lite.

I motion 2003/04:Ub314 (m) anförs att nedskärningen av antalet veckotimmar i ämnet idrott och hälsa bör återtas. De yngsta barnen bör ha ett träningspass per dag, medan de äldre barnen och ungdomarna bör ha tre träningstillfällen per vecka. Motion 2003/04:Ub450 (s) föreslår att möjligheterna att lokalt göra förändringar i timplanen måste öka och att fler moment med fysiska aktiviteter skall finnas i skolan. I motion 2003/04:Sk309 (kd) yrkande 2 förespråkar motionären såväl information om hälsa och livsstil på schemat som fler timmar i gymnastik.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Antalet timmar för ämnet idrott och hälsa inom ramen för grundskolans timplan har ökat från 460 till 500 timmar fr.o.m. läsåret 1998/99 (prop. 1997/98:6, bet. UbU5, rskr. 107). Samtidigt utökades det lokala utrymmet för skolans val från 410 timmar till 600 timmar. I grundskolans timplan finns utöver detta 382 timmar avsatta för elevens val. Dessa timmar kan bl.a. användas för ämnet idrott och hälsa. Inom ramen för skolans vardag finns alltså stora möjligheter att erbjuda eleverna fysiska aktiviteter, friskvård m.m.

Utskottet vill också i detta sammanhang erinra om den försöksverksamhet med att avskaffa timplanen som pågår och som öppnar för en mer flexibel organisation i syfte att göra det lättare att nå kursplanernas mål. Ämnet idrott och hälsa syftar enligt kursplanen till att utveckla elevernas fysiska, psykiska och sociala förmåga samt att ge kunskaper om den egna livsstilens betydelse.

Flera motioner tar upp *simundervisningens* betydelse i grundskolan. I motion 2003/04:Ub358 (s) framhålls att simundervisningen är en klassfråga. Kommunerna har ett ansvar för att alla barn får den simkunskap de är garanterade genom kursplanen. Flera skolor misslyckas med att uppfylla läroplanens mål i fråga om simundervisning. Kursplanen behöver därför preciseras. Även motion 2003/04:Ub411 yrkande 1 (s) framhåller skolans ansvar för att alla barn lär sig simma. Enligt motion 2003/04:Ub432 (s) bör kommunerna åläggas ett ansvar att erbjuda simundervisning inom ramen för skolundervisningen.

I motion 2003/04:Ub411 yrkande 2 (s) anförs att specialundervisning i simning vid behov skall arrangeras inom ramen för skolgymnastiken. Skolans pedagogik bör anpassas till att ge varje barn tillgång till simundervisning som är anpassad till barnets behov. Motion 2003/04:Ub435 (s) framhåller att ett delmål i simundervisningen bör sättas och en avstämning göras efter det andra skolåret vad gäller simkunnigheten hos barn.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Såsom utskottet har betonat tidigare (senast i bet. 2002/03:UbU11) är simkunnighet en baskunskap i säkerhet som alla barn har rätt att få. I kursplanen för idrott och hälsa anges tydligt att eleverna i slutet av femte skolåret skall kunna simma och hantera nödsituationer vid vattnet. I slutet av nionde skolåret skall eleverna dessutom ha kunskaper i livräddande första hjälp. Det framgår mycket tydligt av kursplanen för idrott och hälsa i grundskolan att skolan har ett ansvar för att eleverna skall få denna kunskap. Samma krav i fråga om individualisering av undervisningen gäller självfallet för simundervisning som för annan undervisning. Kommuner och skolor har ansvar för att de nationella målen nås. Utskottet menar liksom tidigare att huvudmannen har ett självklart ansvar för att detta sker liksom för den kommunala uppföljningen och utvärderingen av skolornas resultat.

Skolverket har beslutat att under våren 2004 genomföra tillsyn av samtliga kommuner och samtliga huvudmän för fristående grundskolor avseende elevers simkunnighet och förmåga att hantera nödsituationer vid vatten. Tillsynen avser elever som avslutade det femte skolåret våren 2003, och syftar till att bedöma hur huvudmän och skolor arbetar i riktning mot målet i kursplanen samt kontrollera att de nationella kraven i kursplanen följs.

Sex- och samlevnadsundervisning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande sex- och samlevnadsundervisning i skolan.

Jämför *reservationerna 16 (m), 17 (fp) och 18 (mp)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

Folkpartiet understryker i sin motion 2003/04:K418 yrkande 27 att alla elever har rätt till en bra **sex- och samlevnadsundervisning** inklusive allsidiga kunskaper om homo-, bi-, trans- och heterosexuallitet. Tydliga skrivningar om detta bör återinföras i kursplanerna, anser motionärerna. I motion 2003/04:Ub368 yrkande 6 pekar Moderaterna på att det finns redovisningar om sexualundervisning som ger en skrämmande gammaldags bild av synen på homo-, bi- och transgenderpersoners sexualitet, trots att det finns aktuellt utbildningsmaterial. Sexualundervisningen måste vara modern och fördomsfri, hävdar man. I motion 2003/04:Ub458 (c) yrkande 2 anføres att sex- och samlevnadsundervisningen behöver lyftas fram till att vara ett ämnesövergripande kunskapsområde i läroplanen. I två snarlika motioner, en flerpartimotion 2003/04:Ub428 (mp, fp, v, c) yrkande 4 samt motion 2003/04:Ub437 (s) yrkande 4, skriver motionärerna att kursplanen är mycket otydlig i vilka krav som finns på vad eleven skall uppnå i samlevnadskunskapen. Motionärerna menar att informationen och kunskapsspridningen om homosexualitet, bisexualitet, transsexualism och transvestism (HBT) är bristfälliga i skolan. Kravet att skolan skall upplysa om homosexualitet och bisexualitet har strukits ur kursplanen. I båda motionerna framställs krav på att HBT-frågorna uttryckligen måste nämnas i kursplanerna. I samma motioner, 2003/04:Ub428 yrkande 5 (mp, fp, v, c) och 2003/04:Ub437 yrkande 5 (s), anføres att nationella skolmyndigheter bör få i uppdrag att inleda ett utvecklingsarbete för hur undervisningen skall förbättras mot bakgrund av aktuella undersökningar som visar att kunskapsspridningen inom skolväsendet om homo- och bisexualitet, transsexualism och transvestism är bristfällig. Miljöpartiet begär i motion 2003/04:So568 yrkande 16 att regeringen ger Skolverket i uppdrag att följa upp tidigare översyn av grundskolans sex- och samlevnadsundervisning. Miljöpartiet kräver dessutom en översyn av hur grundskolans sex- och samlevnadsundervisning påverkas av en skolas konfessionella inriktning. I motionen framförs också att krav bör ställas på åtgärder i de fall denna undervisning inte förbättras.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet har behandlat liknande yrkanden flera gånger tidigare (senast i bet. 2002/03:UbU11). Utskottet vill peka på att kursplanerna för grundskolans alla ämnen har reviderats med tillämpning från höstterminen år 2000. I de samhällsorienterande ämnena markeras tydligt att tid skall avsättas för att diskutera och reflektera över begrepp som identitet, sexualitet, kärlek och

jämställdhet. Vikten av att tala om värdefrågor i samband med undervisningen om samlevnad och relationer, människosyn och språkbruk betonas. Även i kursplanen för de naturorienterande ämnena finns vissa inslag som gäller sex och samlevnad. Att kunna föra diskussioner i dessa frågor och visa respekt för andras ståndpunkter och för olika samlevnadsformer är ett av målen i biologi. I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) föreskrivs att skolan skall sträva efter att varje elev respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från att människor utsätts för kränkande behandling och kan leva sig in i och förstå andra människors situation. Bland ämnesövergripande kunskapsområden som rektor har ett särskilt ansvar för nämns i läroplanen sex och samlevnad.

Utskottet konstaterar att Skolverket nyligen, med anledning av ett regeringsuppdrag, har genomfört inspektioner på 25 fristående grundskolor med konfessionell inriktning eller motsvarande. Skolverket konstaterade i sin rapport bl.a. att sex- och samlevnadsundervisning förekom på alla skolor samt att inspektionerna inte visade på något fall där läroböcker eller annan litteratur censurerats beträffande texter eller bilder av religiös eller sexuell karaktär.

Vissa särskilda ämnen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande hemkunskapsundervisning, historia, mediekunskap, religionskunskap samt retorik.

Jämför *reservationerna 19 (fp, kd), 20 (kd) och 21 (kd)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

I motion 2003/04:Ub401 (s) framförs **hem- och konsumentkunskapens** betydelse för barn och ungdomar dels ur ett hälsoperspektiv, dels ur ett konsumentperspektiv. I motion 2003/04:L353 yrkande 2 framför Moderaterna att skolungdomar bör ges möjlighet att lära sig privatekonomi på ett konkret och praktiskt sätt i grundskolan och att privatekonomi och konsumentskydd bör vara ett möjligt tillvalsämne i gymnasieskolan. I motion 2003/04:Ub505 (s) framförs att undervisning i skolan bl.a. inom ramen för ämnet hemkunskap kan ge elever som är vegetarianer eller veganer kunskap om fullvärdig och näringsriktig vegetarisk kost alternativt vegankost.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet anser nu liksom tidigare (bet. 2002/03:UbU11 s. 44) att undervisningen i hem- och konsumentkunskap har en viktig plats i grundskolan. I kursplanen för ämnet hem- och konsumentkunskap anges som ett mål att sträva efter att eleven skall utveckla förståelse och intresse för hur handlingar i hushållet samspelar med hälsa, ekonomi och miljö såväl lokalt som globalt. Ett mål som eleven skall ha uppnått i slutet av nionde skolåret är att kunna använda olika varor, metoder och redskap i hushållet och därvid ta hänsyn till hälsa, hushållsekonomi och miljö.

Skolhuvudmannen och skolorna har ansvaret för att en konkretisering av de nationella målen görs. Skolhuvudmannen har vidare ett stort ansvar när det gäller uppföljning och utvärdering av skolans resultat för att säkerställa att skolorna uppnår de nationella målen.

När det gäller gymnasieskolan bör riksdagen avvakta regeringens aviserade förslag.

Kristdemokraterna anser enligt motion 2003/04:Ub439 yrkande 14 att 1900-talets historia bör prioriteras inom *historieämnet*. Folkpartiet anser enligt motion 2003/04:Ub418 yrkande 1 att skolans undervisning om förtryck och intolerans som ägt och äger rum med olika ideologiska eller religiösa förteckningen bör stärkas. Alla former av politik byggd på rashat, klasshat eller intolerans bör utgöra ämne för en ständigt pågående debatt i skolan. I motion 2003/04:Ub386 (s) yrkande 1 understryks vikten av att olika länders, däribland även Sveriges, deltagande i slavhandeln över Atlanten belyses i undervisningen.

Några motioner tar upp frågan om Skånes och Danmarks gemensamma historia. Motion 2003/04:Ub277 (m) förespråkar undervisning i skånsk/dansk historia i skånska skolor (yrkande 2). Skolverket bör åläggas att utarbeta historiematerial anpassat för skånsk historia (yrkande 1). I motion 2003/04:Ub255 (c) yrkande 3 framhålls undervisning i skånsk/dansk historia samt i danska språket i Öresundsregionen som faktorer som kan bidra till ökad förståelse och integration inom regionen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Regeringen skriver i sin utvecklingsplan *Utbildning för kunskap och jämlikhet* (skr. 2001/02:188) att alla ungdomar behöver en gemensam kärna av kunskap och kompetens. Historiska kunskaper och perspektiv bör vara en del av denna gemensamma kärna.

Som utskottet tidigare har konstaterat gäller att det i den mål- och resultatstyrda skolan finns en stor frihet att utforma undervisningen så länge som målen i läroplanen och kursplanerna för respektive ämne uppnås. När det gäller ovan nämnda yrkanden om undervisning i historia täcker kursplanerna i de samhällsorienterande ämnena väl de frågor som här tas upp. Även vad gäller motionsyrkandet om skolans undervisning om förtryck och intolerans som ägt rum och äger rum menar utskottet att detta väl ryms inom ramen för de samhällsorienterande ämnena, och utskottet förutsätter att adekvat undervisning ges.

Kristdemokraterna pekar i motion 2003/04:Ub517 yrkande 2 på behovet av *medieutbildning* för alla i skolan. Skolan har ett ansvar att föra in mediekulturen i undervisningen. Medieundervisning innebär att förmedla såväl ett teoretiskt vetande som ett praktiskt kunnande. Genom att stärka elevers kunskaper om och lära dem ett kritiskt förhållningssätt till medier minskar man bl.a. risken för mediernas negativa påverkan på den unge.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

I kursplanen för de samhällsorienterande ämnena anges såsom ett syfte att kunskaperna inom det samhällsorienterande området ger eleven möjlighet att

se omgivningen i relation till sig själv och att förstå sig själv i relation till omgivningen, dvs. hur individen formar sin värld och formas av världen. Kunskaperna skall ge en grund för att delta, ta ansvar och agera som medborgare i ett demokratiskt samhälle och för att medverka till en hållbar samhällsutveckling.

Kristdemokraterna framhåller i sin motion 2003/04:Ub439 kristendomens ställning i ämnet **religionskunskap**. Detta ämne spelar en särskild roll för förmedling av vårt kristna kulturarv, för att kunna diskutera värdegrunden och etiska frågor och för att kunna jämföra med och förstå andra kulturer och religioner (yrkande 2). Religionskunskapsämnets betydelse bör utvecklas, då ämnet är en naturlig förankringsbas för värdegrundsarbetet (yrkande 15).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden om religionskunskap m.m. (jfr bet. 2002/03:UbU11). Utskottet anser, nu liksom tidigare, att yrkandena tillgodoses genom gällande kursplaner.

I motion 2003/04:Ub308 (s) föreslås att ämnet **retorik** skall införas i skolan. I ett demokratiskt samhälle är det viktigt att alla kan göra sin röst hörd, våga framföra sina åsikter, men också respektera andras uppfattning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

Såsom utskottet tidigare konstaterat finns det i den mål- och resultatstyrda skolan en stor frihet vad gäller hur undervisningen utformas så länge som målen i kursplanerna för respektive ämne uppnås. I läroplanen anges också att skolan skall sträva efter att varje elev lär sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Kultur och musik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande kultur i skolan samt musik- och kulturskolor.

Jämför *reservationerna 22 (kd) och 23 (c)*.

Motioner och utskottets ställningstagande

Kristdemokraterna pekar i motion 2003/04:Ub439 yrkande 13 på **kulturens roll i skolan** och musik- och kulturskolornas betydelse för barns utveckling. Kulturen bör leva i skolan och genomsyra verksamheten. Bild, ord, film, musik och rörelse är naturliga element som kan fungera som självklara inslag i alla ämnen. Musik- och kulturskolornas betydelse för barns och ungdomars utveckling bör tas till vara i ännu högre grad, skriver Kristdemokraterna. I motion 2003/04:Kr284 yrkande 1 framhåller Centerpartiet att utvärderings- och uppföljningsmetoderna när det gäller skolans kulturuppgift bör ses över.

Skolans nedskärningar har inneburit stora påfrestningar på den kulturella verksamheten i skolorna. Därför är det viktigt att utvärdera hur väl läroplanens mål uppfylls. Skolan är vår största och viktigaste kulturinstitution eftersom den omfattar alla barn och ungdomar. Det är då viktigt att man lokalt utarbetar en strategi för hur man arbetar med kultur i skolan.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Utskottet delar uppfattningen att kultur och musik är viktiga för att utveckla elevernas personlighet och intressen. Av de kursplaner som gäller för såväl grundskola som gymnasieskola framgår att olika kulturaspekter skall behandlas inom i princip samtliga ämnen. Hur målen uppnås är en angelägenhet för kommunerna och för dem som är verksamma i skolan. Skolans möjligheter att organisera undervisningen efter lokala behov och intressen är stora. Utskottet vill i sammanhanget också peka på försöksverksamheten där arbetet i grundskolan får organiseras utan en nationellt fastställd timplan.

I motion 2003/04:Ub303 (fp) behandlas olika aspekter av **musik- och kulturskolan**. Motionären föreslår att regeringen skall låta organisationen Sveriges musik- och kulturskolor (SMOK) utreda musikens betydelse, särskilt inom den kommunala musik- och kulturskolan, för den enskilde eleven (yrkande 1). Rätten till studier i den kommunala musik- och kulturskolan bör skrivas in i läroplanen (yrkande 2). I syfte att förbättra informationen om möjligheter att arbeta med musik bör samverkan ske mellan de kommunala musik- och kulturskolorna och försvarsmusiken (yrkande 4). De kommunala musik- och kulturskolorna bör också ges stöd i skolbudgeten för att motverka höga avgifter som utesluter någon på grund av kostnaden, menar motionären vidare (yrkande 3). I motion 2003/04:Ub317 (fp) föreslås att alla elever som har ett intresse av musik och instrument bör få tillfälle att utveckla den förmågan i en kommunal musikskola. Motionären menar att detta bör skrivas in i grundskolans läroplan.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Som utskottet tidigare betonat, senast i betänkande 2002/03:UbU11, fyller musik- och kulturskolor en viktig uppgift både med avseende på den breda verksamheten och med avseende på att stimulera och ta till vara talanger. Utskottet är dock inte berett att ställa sig bakom ett införande av formella regler om bl.a. rätt till studier i musik- och kulturskolor.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden rörande elevens fria val, kunskap om Kooperation samt utbildningsinsatser inom IT-området. Jämför reservation 24 (kd).

Motioner och utskottets ställningstagande

Kristdemokraterna föreslår i motion 2003/04:Ub439 yrkande 30 att det skall finnas möjlighet för eleven att inom ramen för **elevens val** arbeta inom ideell sektor samt vård och omsorg. Det är viktigt att skolan är öppen för samarbete med näringslivet, föreningar samt organisationer. Möjligheten att under t.ex. elevens val få hjälpa till inom en förening eller inom sjukvård och omsorg skulle vara en nyttig erfarenhet för eleven samtidigt som det skulle vara en samhällsnyttig insats, skriver motionärerna.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

Bestämmelser om elevens val finns i 2 kap. 19 § grundskoleförordningen. Undervisningen i elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i. Undervisningen i elevens val skall till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

Motion 2003/04:Ub446 (s) framhåller behovet av mer **kunskap om Kooperation** i skolan. Kooperation handlar om samarbete, demokrati och solidaritet och har lösningar för framtiden, skriver motionärerna.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Demokrati, solidaritet och samarbete är viktiga mål för skolans verksamhet enligt läroplanen. Det styrsystem som gäller för dagens skola innebär att det är lärare och elever som tillsammans skall välja arbetsmetoder och stoff för undervisningen.

I motion 2003/04:T474 yrkande 6 anför Centern att ett kunskapslyft inom IT bör initieras i bl.a. skolan. Lärarkompetensen måste också fortlöpande kompletteras med kunskaper i IT-användning. Också i motion 2003/04:Ub447 (s) betonas vikten av **utbildningsinsatser inom IT-området**.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena.

Regeringens särskilda satsning på IT i skolan (ITiS), som pågått sedan 1998, avslutades sommaren 2003. Sedan den 1 mars 2003 har Myndigheten för skolutveckling det sammanhållande nationella ansvaret för fortsatta insatser och för att stimulera utveckling av användning av IT inom skolan. Utskottet förutsätter att Myndigheten för skolutveckling stöttar skolornas utvecklingsarbete inom IT.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i reservationen.

1. Skolans uppgift (punkt 1) – m

av Sten Tolgfors (m), Anna Ibrisagic (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna
2003/04:Ub276 yrkandena 7 och 17,
2003/04:Ub368 yrkande 2 och
bifaller delvis motion
2003/04:Ub388 yrkande 1.

Ställningstagande

Skolans viktigaste uppgift är att ge eleverna möjlighet att nå de uppsatta kunskapsmålen. Det stora antalet mål i skolan riskerar att skymma det som bör vara skolans mest angelägna uppgift. Utbildningen måste leda till ökade kunskaper hos eleverna. Alla måste få grundläggande färdigheter i svenska, matematik och engelska. Kvaliteten i undervisningen måste säkerställas vilket bl.a. underlättas av att nationella kunskapsmål sätts upp. Det eleverna lär sig skall vara mätbart och skall mätas.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

2. Skolans uppgift (punkt 1) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2003/04:Ub388 yrkande 1 och
bifaller delvis motionerna
2003/04:Ub276 yrkandena 7 och 17 samt
2003/04:Ub368 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi måste stärka baskunskaperna i skolan. Att läsa, skriva och räkna är förstås man behöver för att kunna ta till sig undervisningen i alla ämnen. Läsnings, skrivning och räkning bör prioriteras i grundskolan.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

3. Skolans värdegrund (punkt 2) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub439 yrkande 1,
samt avslår motionerna
2003/04:Ub282 yrkande 2,
2003/04:Ub321 yrkande 3,
2003/04:Ub325,
2003/04:Ub483 och
2003/04:Ub500.

Ställningstagande

Läroplanen för förskolan skall innehålla samma text om värdegrunden som de andra läroplanerna. Det är anmärkningsvärt att förskola och grundskola har olika etiska värdegrund som bas för sina respektive verksamheter. Värdegrunden måste finnas mitt i skolans vardag och skolans värdeförmedling måste ske i alla ämnen.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

4. Skolans värdegrund (punkt 2) – v

av Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub282 yrkande 2
samt avslår motionerna
2003/04:Ub321 yrkande 3,
2003/04:Ub325,
2003/04:Ub439 yrkande 1,

2003/04:Ub483 och
2003/04:Ub500.

Ställningstagande

Läroplanernas (Lpo 94 och Lpf 94) första kapitel bör ändras. Skrivningarna i läroplanerna om kristen tradition och västerländsk humanism utgör tydliga avsteg från den anda som i övrigt präglar läroplanernas värdegrund. Vårt konkreta förslag är att samtliga läroplaner får en gemensam skrivning enligt följande: ”Detta sker genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.” Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

5. Obligatoriska och frivilliga ämnen i grundskolan (punkt 3) –

m

av Sten Tolgfors (m), Anna Ibrisagic (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub276 yrkandena 21 och 22.

Ställningstagande

Moderaterna anser att skolan har två uppgifter när det gäller innehållet i utbildningen: dels att ge alla elever en bred allmänbildning som gör att de kan förstå och vara delaktiga i samhället, dels en individanpassad utbildning utifrån elevens intresse och fallenhet. Den allmänbildande delen, som alla elever skall ta del av, bygger på att alla elever skall lära sig kommunicera, kalkylera och kreera. Inom den individuellt valda delen skall återfinnas dels fördjupningskurser i de grundläggande ämnena, dels ämnen med specialinriktning. Alla elever bör få möjlighet att tidigt odla sina specialintressen och talanger. I de självvalda delarna skall även ett ökat utbud av praktiska ämnen erbjudas. Vikten av att få ägna sig åt det man vill och är duktig på kan inte nog understrykas.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

6. Särskild och allmän kurs (punkt 4) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub388 yrkande 6.

Ställningstagande

Den enskilde eleven har rätt att läsa i en takt som passar hans eller hennes individuella förutsättningar. I grundskolans senare år bör ges möjlighet för läraren att organisera undervisningen i olika kurser för olika elever, i första hand i ämnena engelska och matematik. Elever som behöver mycket träning skall ges möjlighet att få stöd och få läsa i en takt som passar dem. För elever med särskild fallenhet och intresse för ett ämne bör möjligheten till "särskild kurs" införas. Där skall det finnas en möjlighet att fördjupa sig. Det skall alltid finnas möjlighet att byta mellan nivåerna.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

7. Praktiska och teoretiska ämnen (punkt 5) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub439 yrkandena 11 och 34

samt avslår motionerna

2003/04:Ub372 och

2003/04:Kr231 yrkande 2.

Ställningstagande

Om skolan blir alltför teoretisk kan inläringen hämmas för många elever. Den motoriska, den musikaliska och den rumsliga intelligensen samt den sociala förmågan att förstå sig själv bör tränas i högre grad i skolan. De praktisk-estetiska ämnena som hemkunskap, slöjd, musik, bild och idrott är därför en viktig del av helheten i skolan. Undervisningen i praktiska ämnen bör få en mer framskjuten plats i skolan. Ämnen som läses i block bör kvalitetsgranskas. Det är väl känt att vissa ämnen lätt hamnar i strykklasse när tiden fördelas mellan olika ämnen som är förlagda i block. orsakerna till detta bör utredas och åtgärder sättas in.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

8. Svenska för elever med utländsk bakgrund (punkt 6) – fp, c
av Ulf Nilsson (fp), Ana Maria Narti (fp) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ub392 yrkande 20.

Ställningstagande

Elever med utländsk bakgrund måste ges bättre förutsättningar att nå goda studieresultat. Kunskaper i svenska måste prioriteras liksom tidiga satsningar på läsning av skönlitteratur. Elever med utländsk bakgrund skall på detta sätt kunna prioritera svenska och undervisningen i andra ämnen skall kunna skjutas upp.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

9. Undervisning i minoritetsfrågor (punkt 7) – fp
av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:K417 yrkande 4.

Ställningstagande

Skolan har en viktig roll att fylla för att öka kunskapen om de nationella minoriteternas situation och motverka fördomar. En översyn bör göras av hur frågor kring minoriteter och minoritetsspråk uppmärksammas i grundskolan och gymnasieskolan i syfte att bidra till kunskapsförmedling och metodutveckling.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

10. Avskaffande av timplanen (punkt 9) – m, fp, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Anna Ibrisagic (m), Ana Maria Narti (fp), Tobias Billström (m) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2003/04:Ub388 yrkande 13 och

2003/04:Ub392 yrkande 6

samt avslår motion

2003/04:Ub271 yrkande 26.

Ställningstagande

Vi anser att timplanen bör avskaffas. Varje elev måste få den tid han eller hon behöver för att nå målen. Genom att avskaffa timplanen går det lättare att låta elevens måluppfyllelse stå i fokus. Skolan kan då skapa den tid som behövs för att eleverna skall kunna nå kunskapsmålen.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

11. Modersmålsundervisning (punkt 10) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Sf326 yrkande 24

och avslår motionerna

2003/04:Ub316 och

2003/04:Sf402 yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Genom modersmålsundervisningen kan en elev med invandrabakgrund få hjälp att behålla kontakten med sina föräldrars kultur. I en internationaliserad värld är flerspråkighet en ovärderlig tillgång. Modersmålsundervisningen skall erbjudas i den omfattning som nu sker, men formerna måste ses över. Det är inte acceptabelt att de elever som bäst behöver den ordinarie undervisningen går miste om den.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

12. Modersmålsundervisning (punkt 10) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Sf402 yrkandena 3 och 4

och avslår motionerna

2003/04:Ub316 och

2003/04:Sf326 yrkande 24.

Ställningstagande

Kristdemokraterna anser att rätt till modersmålsundervisning skall föreligga under hela skoltiden och att kommunerna skall vara skyldiga att erbjuda undervisning om det finns minst tre elever som är berättigade till sådan. Trots att modersmålsundervisningen är tydligt reglerad är det en verksamhet som är satt på undantag i många kommuner. Kristdemokraterna menar också att elever med bristande kunskap i svenska ofta behöver stöd i andra skolämnen på sitt modersmål för att följa med i undervisningen. Vi anser att elever både bör ha rätt till stödundervisning och ämnesundervisning på modersmålet.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

13. Undervisning i och på minoritetsspråk (punkt 11) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:K417 yrkande 5.

Ställningstagande

Det är viktigt att förbättra undervisningen i och på minoritetsspråken. Arbetet med utveckling av läromedel och utarbetande av ordbaser och lexikon bör utvecklas och stödet till språkvårdsorganen för minoritetsspråket förstärkas. Särskilda insatser bör också göras för utbildning av lärare i minoritetsspråken som ämne.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

14. Fysisk aktivitet och hälsa (punkt 12) – m, fp, kd, c

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Inger Davidson (kd), Anna Ibrisagic (m), Ana Maria Narti (fp), Tobias Billström (m) och Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2003/04:Ub439 yrkande 12 samt

2003/04:Kr285 yrkande 6 och

bifaller delvis motionerna

2003/04:Ub271 yrkande 37 och

2003/04:Ub429

och avslår motionerna

2003/04:Ub292 yrkande 5,

2003/04:Ub412,

2003/04:Ub466,

2003/04:Ub480 och

2003/04:Kr282 yrkande 2.

Ställningstagande

Regelbunden fysisk aktivitet har stor betydelse för ett bra resultat av skolarbetet. Regeringen måste på ett mer konkret sätt visa hur visionen att varje elev skall få röra sig 30 minuter per dag skall realiseras i praktiken.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

15. Fysisk aktivitet och hälsa (punkt 12) – v

av Lennart Gustavsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub292 yrkande 5

och avslår motionerna

2003/04:Ub271 yrkande 37

2003/04:Ub412,

2003/04:Ub429,

2003/04:Ub439 yrkande 12,

2003/04:Ub466,

2003/04:Ub480

2003/04:Kr282 yrkande 2 och

2003/04:Kr285 yrkande 6.

Ställningstagande

Närhetsprincipen skall ha företräde framför valfrihetsprincipen. En av fördelarna med närhetsprincipen är att möjligheterna för barn och unga att på ett naturligt sätt få daglig fysisk aktivitet ökar om skolan är belägen i närheten av bostaden.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

16. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – m

av Sten Tolgfors (m), Anna Ibrisagic (m) och Tobias Billström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub368 yrkande 6

och avslår motionerna

2003/04:Ub428 yrkandena 4 och 5,

2003/04:Ub437 yrkandena 4 och 5,

2003/04:Ub458 yrkande 2,

2003/04:So568 yrkande 16 och

2003/04:K418 yrkande 27.

Ställningstagande

Det finns redovisningar om sexualundervisning som ger en skrämmande gammaldags bild av synen på homo-, bi- och transgenderpersoners sexualitet. Det finns ingen anledning till att sexualundervisningen inte skall vara modern och fördomsfri. Det är viktigt att lärarna har den utbildning och underbyggnad som de behöver.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

17. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – fp

av Ulf Nilsson (fp) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:K418 yrkande 27

och avslår motionerna

2003/04:Ub368 yrkande 6,

2003/04:Ub428 yrkande 4 och 5,
2003/04:Ub437 yrkande 4 och 5,
2003/04:Ub458 yrkande 2 och
2003/04:So568 yrkande 16.

Ställningstagande

Alla elever har rätt till en bra sex- och samlevnadsundervisning inklusive allsidiga kunskaper om homo-, bi-, trans- och heterosexuallitet. Tydliga skrivningar om detta bör återinföras i kursplanerna.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

18. Sex- och samlevnadsundervisning (punkt 15) – mp

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2003/04:Ub428 yrkande 4 och

2003/04:So568 yrkande 16

samt avslår motionerna

2003/04:Ub368 yrkande 6,

2003/04:Ub428 yrkande 5,

2003/04:Ub437 yrkandena 4 och 5,

2003/04:Ub458 yrkande 2 och

2003/04:K418 yrkande 27.

Ställningstagande

Miljöpartiet anser att regeringen bör ge Skolverket i uppdrag att följa upp tidigare översyn av grundskolans sex- och samlevnadsundervisning. Skolans sex- och samlevnadsundervisning bör följas upp, utvärderas och granskas regelbundet, både kvantitativt och kvalitativt. På så sätt kan undervisningen hålla en hög kvalitativ nivå och förändras utifrån elevers och lärares önskemål och behov.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

19. Historia (punkt 17) – fp, kd

av Ulf Nilsson (fp), Inger Davidson (kd) och Ana Maria Narti (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2003/04:Ub418 yrkande 1 och

2003/04:Ub439 yrkande 14

samt avslår motionerna

2003/04:Ub255 yrkande 3,

2003/04:Ub277 yrkandena 1 och 2 samt

2003/04:Ub386 yrkande 1.

Ställningstagande

Elever har visat särskilda brister i kunskaperna om 1900-talets historia och undervisningen om denna tid måste prioriteras. Alla former av politik byggd på rashat, klasshat eller intolerans bör utgöra ämne för en ständigt pågående debatt i skolan. Fanatism och intolerans med olika religiösa förtecken bör bli föremål för systematisk analys i skolarbetet. De flesta ungdomar har i dag kunskaper om nazisternas brott under andra världskriget, men betydligt färre känner till de brott som genomförts av kommunistiska regimer. Det bör därför genomföras en kampanj om detta, liknande satsningen ”Om detta må ni berättas”.

Det vi här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

20. Mediekunskap (punkt 18) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub517 yrkande 2.

Ställningstagande

Medieundervisning innebär att förmedla såväl ett teoretiskt vetande som ett praktiskt kunnande. Skolan har ett ansvar att föra in mediekultur i undervisningen. Genom att stärka elevers kunskaper om medier och lära dem att mer kritiskt förhålla sig till det de ser kan de bli mer förberedda på att möta medierna och därigenom minska risken för negativ påverkan.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

21. Religionskunskap (punkt 19) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 19 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ub439 yrkandena 2 och 15.

Ställningstagande

Religionsämnet är en naturlig förankringsbas för värdegrundsarbetet. Genom att bli förtrogen med sin egen och andras kulturella tradition kan en ömsesidig respekt och tolerans skapas där främlingsrädsla och främlingshat minskar. Religionsämnet spelar också en särskild roll för förmedling av vårt kristna kulturarv. För att kunna diskutera värdegrunden och etiska frågor, men också för att kunna jämföra med och förstå andra kulturer och religioner, är det viktigt att alla elever ges goda baskunskaper i det svenska kulturarvet, där kristendomen utgör en viktig kärna.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

22. Kultur i skolan (punkt 21) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2003/04:Ub439 yrkande 13 och bifaller delvis motion 2003/04:Kr284 yrkande 1.

Ställningstagande

Kulturen bör leva i skolan och genomsyra verksamheten. Den kan finnas som en kreativ dimension både i korridorer och klassrum. Bild, ord, musik och rörelse är naturliga element som kan fungera som självklara inslag i alla ämnen. Kultur får inte bara bli korta projekt eller enstaka besök. Musik- och kulturskolornas betydelse för barns och ungdomars utveckling bör tas till vara i ännu högre grad.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

23. Kultur i skolan (punkt 21) – c

av Håkan Larsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Kr284 yrkande 1 och

bifaller delvis motion

2003/04:Ub439 yrkande 13.

Ställningstagande

Skolan är vår största och viktigaste kulturinstitution eftersom den i stort sett omfattar alla barn och ungdomar. Därför är det viktigt att man lokalt utarbetar en strategi för hur man arbetar med kultur i skolan. Skolans nedskärningar har inneburit stora påfrestningar på den kulturella verksamheten. I dag går det inte att uppfylla läroplanernas krav med de knappa resurser som finns. Detta kräver förändring. Det är också viktigt att utvärdera hur väl målen uppfylls för att se vilka åtgärder som behöver göras.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

24. Elevens fria val (punkt 23) – kd

av Inger Davidson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2003/04:Ub439 yrkande 30.

Ställningstagande

Det är viktigt att skolan är öppen för samarbete. Skolan bör tillsammans med näringslivet utforma program för elevers kontakt med arbetslivet. Föreningar och organisationer skall ses som en resurs i skolarbetet. Möjlighet att under t.ex. elevens fria val få hjälpa till inom en förening eller inom sjukvård och omsorg skulle vara en nyttig erfarenhet för många elever samtidigt som det skulle vara en samhällsnyttig insats.

Det jag här har sagt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Särskilt yttrande

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttrande. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i yttrandet.

Avskaffande av timplanen (punkt 9) – mp

av Mikaela Valtersson (mp).

Det är enligt Miljöpartiets mening angeläget att avskaffa den nationella timplanen. Det är inte antalet timmar som skall utgöra grunden för den likvärdiga utbildningen utan målet för undervisningen. Ett principbeslut bör fattas redan nu om att avskaffa timplanen. Genom detta kan elevens måluppfyllelse stå i fokus. Skolan kan då skapa den tid som behövs för att eleverna skall kunna nå kunskapsmålen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2003

2003/04:Ub201 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en ökning av ämnet idrott på schemat i skolan.

2003/04:Ub208 av Elizabeth Nyström och Anders G Högmark (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler obligatoriska schemalagda idrottstimmar i grundskolan och på gymnasiet.

2003/04:Ub255 av Johan Linander och Lars-Ivar Ericson (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skånska skolor borde undervisa i skånsk/dansk historia samt i danska språket.

2003/04:Ub271 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa den nationella timplanen.

37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mer idrott och rörelse i skolan.

2003/04:Ub276 av Bo Lundgren m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolans huvuduppgift att förmedla kunskaper.

17. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om nationella kunskapsmål.

21. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om avvägning mellan obligatoriska och frivilliga ämnen och vikten av en bred allmänbildning.

22. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om frivilligt vald inriktning av utbildningen redan i grundskolan.

2003/04:Ub277 av Carl-Axel Roslund (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Skolverket åläggs att utarbeta historiematerial anpassat för skånsk historia.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om historieundervisningen i skånska skolor.

2003/04:Ub282 av Lennart Gustavsson m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ändra i läroplanernas (Lpo 94 och Lpf 94) första kapitel.

2003/04:Ub287 av Stefan Hagfeldt (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler veckotimmar i ämnet idrott och hälsa.

2003/04:Ub292 av Lennart Gustavsson m.fl. (v):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om närhetsprincipens betydelse för fysisk aktivitet och därmed främjandet av elevers hälsa.

2003/04:Ub303 av Runar Patriksson (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att låta organisationen SMOK (Sveriges musik- och kulturskolor) utreda musikens betydelse och särskilt då den kommunala musik- och kulturskolans roll.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skriva in rätten till studier i kommunala musik- och kulturskolan i läroplanen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kommunala musikskolors avgifter.
4. Riksdagen ger regeringen tillkänna som sin mening vad i motionen anförs om samverkan mellan försvarsmusiken och de kommunala musik- och kulturskolorna.

2003/04:Ub308 av Agneta Ringman (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om retorikens plats i skolans undervisning.

2003/04:Ub314 av Ola Sundell (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om antalet veckotimmar i ämnet idrott och hälsa.

2003/04:Ub316 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om modersmålsundervisningen.

2003/04:Ub317 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om musikskolan.

2003/04:Ub321 av Tuve Skånberg (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utvärdering av implementeringen av läroplanens (Lpo 94) värdegrund i skolans vardag.

2003/04:Ub325 av Martin Andreasson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omnämmandet av kristen tradition och västerländsk humanism i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet samt de frivilliga skolformerna.

2003/04:Ub358 av Kent Härstedt (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om simkunnighet.

2003/04:Ub368 av Gunilla Carlsson i Tyresö m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolans uppgift att förmedla kunskap och goda värden.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en modern sexualundervisning.

2003/04:Ub372 av Gunnar Sandberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fysisk aktivitet och kreativt skapande i skolarbetet.

2003/04:Ub386 av Joe Frans och Sylvia Lindgren (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att olika länders deltagande i slavhandeln över Atlanten belyses i undervisningen.

2003/04:Ub388 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att grundskolan skall prioritera baskunskaperna läsning, skrivning och räkning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet att dela in basämnena i särskild och allmän kurs.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att timplanen snarast skall avskaffas.

2003/04:Ub392 av Håkan Larsson m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att avskaffa timplanen.

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att elever med utländsk bakgrund skall kunna prioritera svenska, och undervisningen i andra ämnen skall därför kunna skjutas upp.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att hållbar utveckling bör integreras i samtliga ämnen på grundskolan.

2003/04:Ub401 av Marianne Carlström och Christina Nenes (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om hem- och konsumentkunskapens betydelse för barn och ungdomar.

2003/04:Ub411 av Hillevi Larsson och Britt-Marie Lindkvist (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att det är skolans ansvar att alla barn lär sig simma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att specialundervisning i simning vid behov skall arrangeras inom ramen för skolgymnastiken.

2003/04:Ub412 av Catherine Persson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om betydelsen av idrott och kostkunskap i skolan.

2003/04:Ub418 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att stärka skolans undervisning om förtryck och intolerans som ägt och äger rum med olika ideologiska eller religiösa förtecken.

2003/04:Ub428 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp, fp, v, c):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om kursplanerna på grundskole- och gymnasienivå.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om HBT-frågor inom olika skolämnen.

2003/04:Ub429 av Ulf Holm och Helena Hillar Rosenqvist (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om mer rörelse i skolan.

2003/04:Ub432 av Marina Pettersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres angående simundervisning i grundskolan.

2003/04:Ub435 av Helene Petersson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om barns simkunnighet.

2003/04:Ub437 av Hillevi Larsson m.fl. (s):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kursplanerna på grundskole- och gymnasienivå.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om HBT-frågor inom olika skolämnen.

2003/04:Ub439 av Alf Svensson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolans värdegrund i såväl förskola som obligatoriskt skolväsende.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kristendomens ställning i religionsämnet.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fördelningen mellan praktisk-estetiska och teoretiska ämnen i skolan.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om idrottens betydelse för barns välbefinnande.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kulturens roll i skolan och musik- och kulturskolornas betydelse för barns utveckling.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om historieämnet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utveckla religionskunskapsämnet.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten att arbeta inom ideell sektor samt vård och omsorg under elevens fria val.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av kvalitetsgranskning av ämnen som läses i block, samt fördelningen mellan praktiska och teoretiska ämnen.

2003/04:Ub446 av Christina Axelsson och Anita Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behov av mer kunskap om Kooperation i skolan.

2003/04:Ub447 av Kerstin Kristiansson Karlstedt och Göran Norlander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utbildningsinsatser inom IT-området.

2003/04:Ub450 av Maria Öberg och Lennart Klockare (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om idrott och hälsa i skolan.

2003/04:Ub458 av Annika Qarlsson och Kenneth Johansson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ämnet sex och samlevnad skall vara ämnesövergripande i läroplanen.

2003/04:Ub459 av Birgitta Carlsson och Annika Qarlsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i både grundskolan och gymnasiet utöka antalet lektioner i ämnet idrott och hälsa.

2003/04:Ub466 av Kerstin Kristiansson Karlstedt och Susanne Eberstein (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kost och motion i skolan.

2003/04:Ub480 av Carina Adolfsson Elgestam m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fysiska aktiviteters och kostvanors roll i för- och grundskolan.

2003/04:Ub483 av Kerstin Andersson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolans ansvar för att förmedla kunskaper till eleverna om värdet av demokrati och om vikten av att använda sina demokratiska rättigheter.

2003/04:Ub500 av Birgitta Ahlqvist och Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om värdegrundsfrågor i skolan.

2003/04:Ub505 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vegetarisk och vegansk skolmat samt undervisning inom ramen för ämnet hemkunskap.

2003/04:Ub517 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av medieutbildning för alla i skolan.

2003/04:K417 av Tobias Krantz m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om grundskolans och gymnasieskolans undervisning i minoritetsfrågor.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om undervisning i och på minoritetsspråk.

2003/04:K418 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skolundervisningen om sex och samlevnad.

2003/04:Sk309 av Kenneth Lantz och Sven Brus (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utökning av antalet timmar i skolan för fysiskt arbete, gymnastik och rörelse.

2003/04:L353 av Inger René m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konsumentkunskap.

2003/04:Sf326 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om modersmålsundervisning.

2003/04:Sf402 av Sven Brus m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa rätten till modersmålsundervisning under hela skoltiden och en skyldighet för kommunen att erbjuda undervisning om det finns minst tre elever som är berättigade till sådan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rätt för elever till stödundervisning och/eller ämnesundervisning på modersmålet.

2003/04:So568 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

16. Riksdagen begär att regeringen ger Skolverket i uppdrag att följa upp tidigare översyn av grundskolans sex- och samlevnadsundervisning som visat sig bristfällig och att krav ställs på åtgärder i de fall den inte förbättrats.

2003/04:Kr231 av Yvonne Andersson och Sven Brus (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hantverket och den praktiska kunskapen bör uppmärksammas i svensk skola.

2003/04:Kr282 av Kent Olsson m.fl. (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om idrottens betydelse i skolan.

2003/04:Kr284 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utvärderings- och uppföljningsmetoderna när det gäller skolans kulturuppgift bör ses över.

2003/04:Kr285 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att regeringen bör redogöra för hur den fysiska aktiviteten i skolan skall säkerställas.

2003/04:T474 av Sven Bergström m.fl. (c):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra ett kunskapslyft inom IT.